

Szlovákia

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.10.

Fertőzöttség állapota

Koronavírus helyzet Szlovákiában		
	Száma	Növekmény
Mintavétel PCR teszt	1 536 183	12 844
Pozitív minták	208 209	2 973
Mintavétel Ag teszt	2 119 204	25 683
Pozitív minták	128 168	1 315
Aktív fertőzöttek	58 016	228
Gyógyultak	147 275	2 663
Elhunytak	2 918	82
Kórházi ellátásban részesülők	3 188	79
Kórházi ellátásban részesülő megerősített fertőzöttek	2 928	
Intenzív osztályon	232	
Lélegeztető gépen	253	
7 napos medián	2 980	
Beoltott személyek száma (2021.01.08)	26 251	

Szlovákiában a járványhelyzet kritikus. A kormány által jóváhagyott COVID-automata alapján az egész ország fekete zónában van. Folyamatosan emelkednek az esetszámok. A Covid-19 már a leggyakoribb halálok az országban, megelőzve a szív- és érrendszeri megbetegedéseket, amelyek általában az elhalálozások felét okozzák. Egymillió lakosra Szlovákiában naponta 16,8 koronavírus-fertőzés okozta haláleset esik. Nyitrán már katasztrofális helyzet alakult ki az egészségügyi ellátásban, ezért 2020. január 8. és 10. között, valamint az azt követő két hétvégén átfogó tesztelésre kerül sor a régióban. A nyitrai Jaguar Land Rover ugyancsak teszteli a saját dolgozóit. A nyitrai járás mellett tömeges tesztelésre kerül sor a Puhói (Púchov) járásban is. Egyre kritikusabb a helyzet más városokban is: Felsővízköz (Svidník), Trencsén (Trenčín), Vágbeszterce (Považská Bystrica), Pozsony (Bratislava), Nagyszombat (Trnava). Szlovákiában is megerősítették a koronavírus Dél-Angliából terjedő új vírustörzsének felbukkanását. 2020. december 26-án megkezdték az oltást a Pzifer-BioNTech vakcinájával. Jelenleg 51 kórházban folyik az egészségügyi dolgozók beoltása. Ezt követően január végéig a szociális otthonokban élő időseket és krónikus betegségekben szenvedőket is beoltják. Az egészségügyi miniszter szerint, ha minden oltópont beindul, az első körben több mint 3 millió embert lesznek képesek beoltani három hónapon belül. Az Európai Gyógyszerügynökség által jóváhagyott Moderna vakcinából első lépésben 12 ezer adag érkezik az országba.

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lakossági korlátozások

2020. december 21-től új karantén-kötelezettség lépett érvénybe a Szlovák Köztársaság Közegészségügyi Hivatalának 50/2020. számú rendelete alapján. **A karantén-és/vagy teszt-kötelezettség alól azok mentesülnek, akik az elmúlt 14 nap alatt kizárólag zöld - kevésbé**

kockázatos - országokban jártak: Ausztrália, Kína, Finnország, Írország, Izland, Japán, Koreai Köztársaság, Norvégia, Új-Zéland, Szingapúr, Tajvan.

Az egyes országok aktuális kockázati besorolását, valamint az arra vonatkozó eljárásrendet a Kül- és Európai Ügyek Minisztériumának honlapja tartalmazza:

- <https://www.mzv.sk/cestovanie/covid19/obmedzenia-na-hraniciach>

A Közegészségügyi Hivatal december 27-i rendelete engedélyezte a **munkavégzést** a pozitív koronavírusesztel rendelkező, vagy pozitív személyrel kapcsolatba került parlamenti képviselőknek és más személyeknek, ha a távolmaradásuk komoly veszélybe sodorná az állam működését vagy olyan feladatok elvégzését, amelyet a rendkívüli helyzet megkövetel. Feltétel azonban, hogy az érintetteknek ne legyenek klinikai tüneteik, FFP2 típusú védőmaszkot és kesztyűt viseljenek, és minimumra csökkentsék a munkahelyükön a mozgást.

Továbbra is legfontosabb a négyes arany szabály („szájmaszk – távolság – kezek – szellőztetés”) következetes betartása.

Gazdasági korlátozások

2020. március 11-én a kormány **országos vészhelyzetet** hirdetett ki, ami azóta is érvényben van.

2020. október 1-től a kormány elrendelte **szükségállapot** bevezetését egész Szlovákia területére. A 2020. december 29-én lejárt szükségállapotot további 40 nappal meghosszabbították.

A kormány által 2021. január 1-től bevezetett legfontosabb korlátozások:

- Szigorú kijárási tilalom (Lockdown) bevezetése.
- Tilos a találkozás a közös háztartásban élőkön kívüli személyekkel. Megszűnnek az ún. "buborékok" azok kivételével, melyek jelenleg is léteznek. Tehát ha pl. két család most együtt van, akkor nem kell azonnal elszakadniuk, de ha szétválnak, már nem találkozhatnak újra.
- Bezárnak a sí-központok.
- A templomok is bezárnak.
- Az ételt csak elvitelre lehet kiadni. Nem lehet elfogyasztani az ételt az étterem előtt a szabadban.
- A természetbe csak a járáson belül lehet kimenni.
- Munkavégzés csak Home Office-ban lehetséges, kivéve, akiknek erről igazolást ad a munkaadó. Ezt az igazolást a munkavállalónak magánál kell tartania. Ha a munkahely egy másik járásban van, oda megengedett az utazás. Minden munkáltatónak meg kell határoznia, mire van szükség a munkahelyen, és ki az, aki otthonról dolgozhat.

Az intézkedések előreláthatólag január 24-ig maradnak érvényben.

A bezárások alól az alábbi üzletek és szolgáltatásokat nyújtó helyek képeznek kivételt:

- természetes gyógyfürdőhelyek, orvosi beutaló alapján gyógykezeléseket végző gyógyfürdők;

- közétkeztetést végző éttermek/étkezdék, amelyek becsomagolva, elvitelre adják ki az ételeket, italokat, vagy futárszolgálattal küldik ki azokat;
- élelmiszerboltok, amelyek a kormány 808/2020. sz. határozatában előírtak alapján alapvető szükségletek ellátását biztosító árukat forgalmazznak
- gyógyszertárak, drogériák, egészségügyi eszközöket árusító boltok, látszerészetek;
- benzinkutak, üzemanyag-töltő állomások;
- újságárusok; ruhatisztítók, mosodák, kulcsmásolók;
- állatorvosi rendelők, állateledelt árusító helyek;
- online működő csomagküldő szolgálat és kiadóhelye (beleértve a csomagkiadó automatát is);
- autóalkatrész boltok, autó és gumiszervizek, autómentők, kerékpárjavító műhelyek;
- autók műszaki- és emissziós vizsgálatát végző műhelyek, valamint tachográf kártya kiadásával kapcsolatos kérelmek átvevő helyei;
- taxiszolgáltatók;
- gyűjtőudvarok;
- mobilszolgáltatók ügyfélközpontjai;
- postai-, banki-, biztosítási- és lízingszolgáltatók ügyfélközpontjai;
- temetkezési vállalatok, temetői szolgáltatások, krematóriumok;
- számítógép- és telekommunikációs eszközök szervizei;
- ügyvédek, közjegyzők, bírósági végrehajtók, csőd biztosok, mediátorok, árverezők, választott bírúk, szakértők, tolmácsok, fordítók;
- karanténzállások, tartós elszállásolást biztosító szálláshelyek.

2020. január 11-én (hétfő) 5:00-tól a **nyitrai járásban** tovább szigorítják a kijárási tilalmat. Az elkövetkező három hétben csak hét napnál nem régebbi negatív koronavíruseszteszttel (PCR vagy antigénteszt) lehet majd munkába és a természetbe menni

2021. január 11-től **távoktatás** folyik Szlovákiában, csak az óvodák, iskolai klubok és étkezdék működnek.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Az Egészségügyi Minisztérium 2020. április 7-ei határozata megtiltja a gyógyszer-regisztrációval, gyógyszer-nagykereskedelemmel és meghatározott gyógyszerek szállítására engedéllyel rendelkező szervezetek számára a tárgyi rendeletben szereplő gyógyszerek (paracetamol, ibuprofen, szalicilsav tartalmú, nem vényköteles készítmények, valamint nem regisztrált, terápiás céllal engedélyezett, meghatározott hatóanyagot tartalmazó - ATCJ05 vírusellenes szer, hidroklorikum, klorikum - gyógyszerek) exportját.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás

A közúti, vasúti, valamint a légi személy-és teherszállítás belföldi, nemzetközi és tranzit viszonylatban korlátozásmentes. A személyforgalomnál az egyes országok kockázati besorolása alapján a lakosságra vonatkozó korlátozások hatályosak.

Nagyobb árulogisztikai központok (kikötők, repterek) helyzete

A kikötők és logisztikai központok teherfuvarozási tevékenysége nem korlátozott. A személyforgalomnál az egyes országok kockázati besorolása alapján a lakosságra vonatkozó korlátozások hatályosak.

Gazdasági kilátások

A vártnál jobban teljesített a szlovák gazdaság a harmadik negyedévben. A Statisztikai Hivatal gyorsjelentése szerint **a harmadik negyedévben a szlovák GDP 2,4%-kal maradt** el az előző év azonos időszakában mért adattól, ami azonban a második negyedévhez képest már 11,7%-os növekedést jelent. A második negyedév utolsó hónapjában az ipar meghatározó területein - főleg az **autógyártásban** – **elindult a termelés növekedése**, ami a harmadik negyedévben tovább folytatódott. A termelés bővülésének köszönhetően emelkedett az export, de bővült a lakosság fogyasztása is.

A 2020. évi szlovák gazdasági növekedést illetően jelentős a bizonytalanság. A Pénzügyminisztérium mellett működő Pénzpolitika Intézet a korábban várt 9,8 százalékos gazdasági visszaesést 6,7 százalékra mérsékelte. A 2021. évi költségvetés ugyancsak 6,7%-os gazdasági visszaeséssel számol.

2020-ban történelmi csúcsot (7,758 milliárd euró) ért el a szlovák **költségvetési hiány**, ami azonban 4 milliárd euróval alacsonyabb, mint a júliusban módosított tervezet. A bevételi oldalon ehhez hozzájárult a gazdaság harmadik negyedéves kedvező teljesítményéből, valamint a lakossági fogyasztásból adódó adóbevétel növekedés. A kiadási oldalt csökkentette a járvány gazdasági hatásainak kompenzálására fordított támogatások alulteljesítése. 2020-ban Szlovák Nemzeti Bank 6,6%-os GDP arányos hiánnyal számol. A **GDP arányos államadósság** az előző évi 48,5%-ról 62,6%-ra emelkedhet 2020-ban.

A gazdaság teljesítménye ugyan javult, de a **foglalkoztatottak száma** tovább csökkent. Az elbocsátott alkalmazottak visszavétele lassú. A foglalkoztatottak száma az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,5%-kal csökkent. A harmadik negyedévben majdnem 60 ezerrel kevesebben dolgoztak, mint egy évvel korábbanál.

Az elmúlt évek 2,5%-ot is meghaladó **inflációja** jelentős csökkenést mutat. A jegybank szerint az idén 1,9%-os, jövőre pedig csupán 0,7%-os infláció várható.

Komoly visszaesés várható az **reálbéreknél** – az elmúlt évi 5%-os növekedéssel szemben ebben az évben 0,6%-os visszaesés prognosztizálható.

A megszorítások elsősorban a szlovák gazdaság húzóágazatának számító **autóipart** érintették negatívan, ami az első becslések szerint mintegy 115 ezer gépkocsi kiesését jelenti. A Szlovák Autóipari Szövetség 2020-ban a termelés legalább 30%-os visszaesésével számol. A koronavírus-válság okozta keresletcsökkenés mellett az EU-s zöld törekvések is nehezítik az ágazat helyzetét. A zsolnai Kia Motors Slovakia 2020-ban az előzetes összesítések szerint közel 20 százalékkal kevesebb autót gyártott, mint 2019-ben.

Új növekedési potenciált jelent a szlovák autóiparnak a Volkswagen 1 milliárd eurós beruházása Pozsonyban. A tervek szerint a Volkswagen Passat és a Škoda Superb új modelljeit fogják itt gyártani. Az ősszel kezdték meg Pozsonyban a Škoda Karoq összeszerelését. A

nagyszombati PSA gyár jövője ugyancsak egy új modell gyártásának beindításától függ. A Jaguar Land Rovernél elindul a Defender ötajtós változatának gyártása. Az új háromajtós modell gyártása azonban négy-hat hónapot késik a nagy-britanniai beszállítások miatt. A Nyitra melletti gyár új modellek bevezetését is tervezi, a Discovery és Defender hibrid hajtású változatát, amelyet várhatóan kiegészít az akkumulátorgyártás is.

A koronavírus-járvány rendkívül érzékenyen érintette a **szlovák mezőgazdaságot és élelmiszeripart**. Az import logisztikai problémái ellenére a szlovák termékek értékesítése minimális mértékben emelkedet, az élelmiszer-önellátás szintje gyakorlatilag változatlan, a hazai termékek részaránya a kereskedelmi egységek pultjain 38,6%. Az élelmiszerpiac 80%-a a négy áruházlánc (Tesco, Lidl/Kaufland, Billa, Jednota) kezében van.

A hazai kereslet és az export visszaesése az **élelmiszer ágazat** szinte minden területét sújtotta: sütőipar, tejipar, húsipar, söripar, zöldség, gyümölcs. A kereslet visszaeséséből adódó gazdasági helyzetet súlyosbította a koronavírus-járványból adódó költségnövekedés, amely további áremeléseket generált a különben is alacsony versenyképességű agrártermelésben és feldolgozásban.

A kormány őszi járványügyi megszorításai hatalmas károkat okoznak a **vendéglátóiparnak**. Az ágazat szakmai szervezetei szerint a bevételek több mint 70 százalékkal csökkentek. A társult ágazatokkal együtt a vendéglátóipar 12 ezer kisvállalkozónak és több mint 94 ezer alkalmazottnak biztosít megélhetést.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

- **Bérekompensáció** a munkaadóknak a munka teljes költségének 80 százalékáig, maximum 1.100 euróig az egység bezárása, vagy a járvány miatt a munkaadó részéről jelentkező foglalkoztatási nehézségek esetén.
- **Általány hozzájárulás a munkaadóknak**, egyéni vállalkozóknak az árbevétel csökkenés függvényében: 270-810 euró 20-80 százalék és annál nagyobb bevételecsökkenés esetén.
- **Bevétel nélküli vállalkozók támogatása** havi 315 euró értékben.
- **SOS támogatás** a jövedelem nélkül maradt állampolgárok részére havi 300 euró erejéig.
- **Turisztikai vállalkozások támogatása** a 2019. évi forgalom 4-10 százaléka erejéig, a 2019. évi forgalomcsökkenés függvényében.
- **A kulturális területen vállalkozók támogatása** 80 százalékos bevételkiesés esetén 810 euróval, amelyet azonban csökkenteni kell a más alkalmazásból származó jövedelemmel.
- **Szociális biztosítással nem rendelkező sportolók támogatása** 310 euróval, amelyet csökkenteni kell egyéb területekről származó jövedelemmel.
- **Az egészségügyi állapotuk miatt karanténba került személyek táppénze** az első naptól kezdve a bruttó bérük 55 százaléka.
- **Ápolási segély** az iskolabezárás miatt otthon maradt szülőnek, aki 11 év (súlyos beteg gyermek esetén 18 év) alatti gyermekét gondozza, a bruttó bér 55 százalékáig. A

legutóbbi módosítás szerint a bértámogatás csak abban az esetben jár, ha a bölcsődét, óvodát, általános iskolát az erre illetékes hatóság döntése alapján zárták be.

- **COVID járulék /táppénz** a nettó bér 100 százalékában az egészségügyi alkalmazottak és szociális otthonok dolgozóinak munkájuk során történő megbetegedése esetén.
- A lakosság, egyéni vállalkozók és kkv-k számára 1-9 havi moratórium a **lakáshitelek és hitelek törlesztésénél**.
- A nehéz helyzetbe került vállalkozók **bérleti díj kompenzációt** igényelhetnek a zárva tartás időszakára.
- **Autóbusz közlekedési vállalatok speciális támogatása** autóbuszonként havi 1000 euróval, vagy az előző évhez viszonyított veszteség 60%-a.
- 2020-tól a gépjárművek korától függően 10-50%-kal csökken **fuvarozó cégek adóterhe**.
- A munkanélküli **kezdő vállalkozók** havi 233 eurós támogatást igényelhetnek két éven keresztül.
- A **munkaadók** támogatásánál az újonnan felvett munkavállalók esetében a munkaerő költségének 66-85 százalékát átvállalja az állam hat hónapon keresztül. (Hatvanhat százalékos átvállalás esetén a támogatás maximális összege havi 949,42 euró, 85 százalékos esetén pedig havi 1222,74 euró lesz.)
- A **szociális foglalkoztatóknál** új alkalmazott felvétele esetén a munkaerő költségének 95 százalékát téríti meg az állam 9 hónapon keresztül. A támogatás maximális összege havi 1366 euró lesz.
- A frissen végzett, **kezdő vállalkozást indítók támogatása** a régió munkanélküliségi rátájától függően 3000 és 5600 euró közötti összeggel.
- Az első hat hónapban 126,14 eurós, a következő hat hónapban pedig 63,07 eurós **„Restart” támogatás a fiataloknak**, akiknek sikerül munkát találjanak.
- **Kedvező kamatozású hitelek**, illetve bankgarancia nyújtása a kis- és középvállalkozások számára a Szlovák Garancia és Fejlesztési Bankon, illetve a szlovák Eximbankon keresztül, 350 ezer, illetve 500 ezer euró értékben.
- Slovak Investment Holding **„SIH antikورونا záruka”** elnevezésű pénzügyi konstrukciója a pénzügyintézetek számára lehetővé teszi a kis- és középvállalkozások részére kedvező kamatozású áthidaló hitel nyújtását 1,2 millió euró értékben.
- Enyhülnek a **beruházási támogatások feltételei**.
- Meghosszabbodik **beruházási projektek befejezésének** határideje.
- Meghosszabbodik a **tárgyi eszközök beszerzésének** megkezdésére, valamint a **beruházási terv** munkálatainak befejezésére vonatkozó határidő.
- Enyhülnek a **beruházási terv módosítására** vonatkozó feltételek.
- A **nettó munkahely-növekedés** több mint 90%-ának elérésére vonatkozó kötelezettség 80%-ra csökken.
- Az elkövetkezendő két évben a **bérek kifizetésének** a beruházási tervben meghatározott feltételét teljesítettnek fogják tekinteni.
- A **COVID pótlékot** január 1-től óránként 0,7 euróról 7 euróra emelték minden COVID részlegesen dolgozó számára a gazdasági mozgósítás keretén belül. A pótlék addig marad érvénybe, amíg a kórházakban a COVID betegek száma 1000 alá nem csökken.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Autóipar

- A koronavírus-járvány miatt jelentős számú külföldi és Szlovákiába települt beszállító állította le vagy korlátozta a termelést. Az autóipar termelés felfutásával, új modellek (VW, PSA, JLR) és akkumulátorgyárak idetelepítésével (PSA, JLR), a beszállítói kapcsolatok újraértékelésével új értékesítési lehetőségekkel lehet számolni. A VW Slovakia 1 milliárd eurós mega-befektetést jelentett be pozsonyi üzemében. Az új amerikai adminisztrációtól a protekcionista intézkedések enyhülése várható, ami növeli az USA-ba irányuló autóipari export versenyképességét. Az ősszel kezdték meg Pozsonyban a Škoda Karoq összeszerelését. Az idén több mint 10 ezer darab Karoq Szlovákiában történő legyártásával számolnak.

Élelmiszeripar

- Az élelmiszerboltok és drogériák folyamatos nyitva tartása a járvány miatt bevezetett korlátozások alatt jelentősen lecsökkentette a készleteket: rizs, burgonya, friss zöldség, gyümölcs, kacska, liba.
- Emelkedett a behozatal baromfi-és sertéshúsból, édesipari termékekből, tejtermékekből, konzervekből, olajokból.
- Az őszi termésátlag és betakarítási eredmények alapján az alábbi termékekből várható hiány: takarmány, cukorrépa, gabona, búza, árpa, zöldségek, főleg burgonya, cékla, sárgarépa, répa.
- A határ lezárásával a bevásárló turizmus ismét leállt Magyarország északi régióiba. (A becslések alapján Magyarország esetében éves szinten a bevásárló turizmus forgalma meghaladta a 600 millió eurót.)

Egészségipar

- Az **egészségügyi termékek** fejlesztése és a biztonságos ellátás érdekében a válság idején a hazai igényeket elsősorban szlovák gyártásból, illetve új termelő kapacitások (textil és fémszűrős maszkok, fertőtlenítő szerek, lélegeztetőgépek) beindításából elégítették ki. Az önellátás szintjének növelése érdekében új fejlesztésekbe kezdtek (lélegeztetőgépek, oltóanyaggyártás).
- Egyre növekvő kereslet tapasztalható a generikus készítmények iránt.
- Az egészségügy termékek és berendezések beszerzésénél visszaálltak a közbeszerzésre.
- Új igényként jelentkeznek mobil applikációk, hely és arcfelismerő szoftverek, detektorálásra alkalmas **hardverek és szoftverek**.

Vegyipar

- Piaci rés található minőségi kozmetikumok, háztartás vegyipari termékek területén, különös tekintettel a speciális fertőtlenítő szerekre.

Védelmi ipar

- A hazai **biztonsági és védelemi ipar** fejlesztésére a honvédelmi tárca programot indított annak érdekében, hogy a szlovák fegyveres erők beszerzését és folyamatos felújítását a

szlovák gyártóktól biztosítsák, illetve külföldi beszerzés esetén szlovák technológiai transzferrel maximalizálják a hazai beszállítások részarányát.

Elérhető nemzetközi tenderek

- A közbeszerzési pályázatokról folyamatos tájékoztatást ad a Közbeszerzési Hivatal értesítője, amely elektronikus formában elérhető a hivatal honlapján (<https://www.uvo.gov.sk/vestnik-590.html>)
- Az Állami Tartalékgazdálkodási Intézetnél lehetőség van a cégek által ajánlott termékek megadott formanyomtatványon történő beküldésére.
- (<http://www.reserves.gov.sk/index.php/ponuky/>)